

LEER-WERKDAGEN

BERNE-GELOOFSDAGEN

2010-2011

Werkgroep voor Liturgie Heeswijk
Abdy van Berne

GELOOF, LITURGIE en LEVEN

dat zijn de kernwoorden in het aanbod
van de *Werkgroep voor Liturgie Heeswijk*.

Met de liturgische leer-werkdagen willen wij mensen helpen liturgie actueel te houden. Het gaat om het vieren van liturgie zó, dat de Heilige in ons midden kan komen, in Woord en sacrament, en dat mensen-van-nu erdoor geraakt worden.

25 september 2010
VIERENDAG

Hier gebeurt het!

Liturgie ter plaatse: luisteren naar de Ander

De Vierendag 2010 is een vervolg op de Liturgiedag van april jl. in 's-Hertogenbosch. Op die Liturgiedag, waar ruim 300 mensen aanwezig waren, ging het vooral om de verantwoordelijkheid van de plaatselijke gemeenschap voor het vieren van liturgie. Op de Vierendag van 25 september a.s. blijft de *liturgie ter plaatse* het uitgangspunt. We kijken vooral naar het appèl dat op ons gedaan wordt. Wij antwoorden met onze liturgie op de roep van Godswege. Wat betekent het luisteren naar de Ander, naar God, voor de vormgeving van de liturgie? Kunnen we vanuit dit appèl de liturgie zo vormgeven, dat we ervaren: 'Hier gebeurt het!' Sprekers zijn Ad van der Helm en René Hornikx. Er zijn verschillende workshops. De dag wordt afgesloten door schrijver, componist en theatermaker Stijn van der Loo. Zie ook ww.wlh.nl (> Vieren > Vierendag)

16 oktober - 20 november - 11 december 2010
MASTERCLASS LITURGIE

Voor hen die voorgaan in liturgie: een masterclass

Dag 1 - 16 oktober Verkenningen

Er is veel gaande op het vlak van de liturgie. Liturgie is 'hot'. De commotie rond de keuze van de liederen en de censuur op dit vlak heeft dit nog meer benadrukt. Kwaliteitsbewaking is geboden. Weten waarom je iets doet en zegt, is van het hoogste belang. Groei in de praktijk van het voorgaan is een 'must'. Op deze eerste dag verkennen we en diepen we het hele scala van de liturgie uit.

Inleiders: Martin Hoondert en Joost Jansen

Dag 2 - 20 november Verdieping

Ko Schuurmans spreekt over **Liturgie: een heilig spel?** en gaat met de aanwezigen in gesprek. Deze dag valt samen met de leergang *Berne-Geloofsdagen*

Liturgie wordt wel een heilig spel genoemd. Maar wat is heilig? Wanneer wordt iets heilig? Wanneer is iets ons heilig? En wat is het verschil tussen sacraal (heilig) en profaan (niet-heilig, werelds, alledaags)? Er zijn er die beweren dat de liturgie na Vaticanum II teveel ontheiligd is. Zij verklaren daarmee het gesignaleerde verlangen naar de liturgie van weleer. Is dit terecht? En als liturgie een heilig spel genoemd mag worden wat betekent dat dan voor het spel en de spelers? Op deze tweede leer-werkdag in de serie Masterclass liturgie willen we samen op zoek gaan naar antwoorden op deze vragen. Aan de hand van de Schrift, alledaagse ervaringen en liturgische teksten van lang of kort geleden proberen we vat te krijgen op deze onderwerpen. Om zo te komen tot een levend(ig)e liturgie als een ontmoeting met God en met elkaar.

Dag 3 - 11 december Praktijk

Met het huiswerk dat in Dag 1 en Dag 2 opgegeven is, gaan we aan de slag. Intensief wordt zowel inhoudelijk als ook de kunst van het voorgaan van ieder onder de loep genomen. Een praktische dag waarop we vooral trainen.
Inleiders: Martin Hoondert en Joost Jansen

Martin Hoondert is medewerker van de *Werkgroep voor Liturgie Heeswijk*. Hij is liturgist en hoogleraar Muziek en Christendom.

Joost Jansen is norbertijn van de *Abdy van Berne*, werkzaam in het basispastoraat in drie parochies en voorzitter van de *Werkgroep voor Liturgie Heeswijk*.

Drs. Ko Schuurmans (1947), pastoraal werker, is pastor van het bisdom Haarlem - Amsterdam. Hij is als liturgist en coördinator verbonden aan de *Pastorale Dienstverlening* van dat bisdom. Daarnaast is hij docent liturgie aan de *Fontys hogeschool afdeling theologie te Utrecht*. Hij schrijft voor diverse (liturgische) bladen.

Literatuur voor deze dagen:

K. Joosse, *Wat is liturgie. Betekenis en achtergronden van de christelijke eredienst*. Heeswijk 2007.

A. Govaart, *Veelvormig vieren. Diversiteit in oude en nieuwe vormen van liturgie*. Heeswijk 2008.

en een reader die op de dagen zal worden verstrekt.

30 oktober, 6, 20 en 27 november 2010
CANTORCURSUS

Deze cursus, die aangeboden wordt door de Gregoriusvereniging van het bisdom 's-Hertogenbosch, is bedoeld voor alle vrouwen en mannen die verder willen komen met voorzingen in de liturgie. Wij willen dus mensen opleiden tot cantor. De cursus bestaat uit twee modules (Cantor 1 en Cantor 2) van vier (1) en zes (2) zaterdagochtenden van 10.00 - 12.30 uur. De modules worden gegeven met een tussenperiode van een half jaar. Het is niet verplicht om beide modules te volgen.

De cursus Cantor 1 kost € 40,-. Men dient zelf het boek *Cantor 1* aan te schaffen. Het is te bestellen bij de (landelijke) NSGV. Tel.: 030-2331010. De cursus is op 30 oktober en op 6, 20 en 27 november in de *Abdy van Berne*, *Abdystraat 49, 5473 AD Heeswijk*. Cursusleidster is Esther Sijp. De cantor cursus gaat door als minstens zes personen ingeschreven en betaald hebben. *Heb je interesse of wil je verdere informatie?* Neem contact op met de cursuscoördinator Wil Marcus. e-mail: wilmarcus@upcmail.nl of telefoon 024-677 39 98.

AANMELDINGSKAART

Graag per persoon één kaart inzenden (eventueel deze kaart zelf kopiëren).

Naam:

Adres:

PC + Plaats:

Telefoonnummer:

e-mailadres

geeft zich op voor de volgende **dag(en)**:
(vink het betreffende vakje aan)

Berne Leer-werkdagen

- zaterdag 25 september 2010 VIEREN-dag
- zaterdagen 30 oktober, 6, 20 en 27 november 2010 Cantorcursus
- zaterdagen 16 oktober - 20 november - 11 december 2010 Masterclass
- 5 februari 2011 Uitvaart door leken
- 12 maart 2011 Gebedsvieringen
- 7 mei 2011 De Avondwake

Berne-Geloofsdagen

- zaterdag 20 november 2010:
- Ko Schuurmans: De Heilige in de liturgie
- zaterdag 5 februari 2011:
Staf Hellemans: Over de vernieuwing van religie en kerk
- zaterdag 12 maart 2011:
Maaïke de Haardt, Het Heilige in het alledaagse
- zaterdag 7 mei 2011:
Pieter Anton van Gennip, De/het Heilige laat ons niet met rust
- Graag ontvang ik de folder van de Berne-Geloofsdagen*

5 februari 2011 UITVAART DOOR LEKEN

Steeds meer gaan medeparochianen voor in een uitvaart. Dit vraagt om een gedegen vorming, zowel in het omgaan met teksten, in de kundigheid van het voorgaan en in de boodschap die op de grens van dood en leven gebracht dient te worden. Welke woorden gebruik je? Welke gebaren zijn er voor handen? Hoe ga je om met wijwater en wierook? Hoe beweeg je je in een voorgegeven orde van dienst en ben je – oprecht en bewogen – ook creatief? Deze leer-werkdag richt zich vooral op het 'zelf doen', we zijn actief bezig met tekst en handeling.

*De dag wordt begeleid door **Riek van Stratum**, theologe met een ruime ervaring als pastoraal werkster.*

12 maart 2011 GEBEDSVIERINGEN

Naast de eucharistie die bron en hoogtepunt blijft van ons geloof, vieren geloofsgemeenschappen tevens rond het Woord. De Woord- en gebedsdiensten – met of zonder uitreiking van de communie – zijn een onmisbaar onderdeel geworden van het 'samen-bidden' van de geloofsgemeenschap. Het voorgaan in deze vieringen vraagt om een *kwaliteitsimpuls*. Die willen wij met deze dag geven. Met hulp van het zo juist verschenen boek van René Hornikx, *Laat uw Woord ontkiemen in ons hart* (gebedsvieringen voor het jaar A) wordt het hele spectrum van de Woord- en gebedsdienst binnen een parochie onder de loep genomen.

*De dag wordt begeleid door **René Hornikx**, pastoraal werker en auteur van diverse boeken.*

7 mei 2011 DE AVONDWAKE

Het vieren van de avondwake is een vast gebeuren rond het overlijden van een medeparochiaan. Het gebeurt op een kwetsbaar moment in het bestaan van mensen. Reden te meer om met veel aandacht, invoelingsvermogen én met de kracht van onze grote Traditie mensen nabij te zijn. Op deze dag worden ideeën en materiaal aangereikt voor een goede vormgeving van de avondwake. De cursus is voor alle leden van avondwakegroepen.

*De dag wordt geleid door **Nico Vreeswijk**, liturgist. Hij was werkzaam als geestelijk verzorger en als vormingswerker in parochies en dekenaten.*

NAAST DE LEER-WERKDAGEN VOOR DE LITURGIE ORGANISEERT DE ABDIJ VAN BERNE OOK:

BERNE-GELOOFSDAGEN

De Berne-Geloofsdagen gaan in op actuele thema's met betrekking tot geloof en leven.

De data voor 2010-2011 zijn:

zaterdag 20 november 2010:

Ko Schuurmans: De Heilige in de liturgie

zaterdag 5 februari 2011:

Staf Hellemans: Over de vernieuwing van religie en kerk

zaterdag 12 maart 2011:

Maaïke de Haardt, Het Heilige in het alledaagse

zaterdag 7 mei 2011:

Pieter Anton van Gennip, De/het Heilige laat ons niet met rust

U kunt een van de dagen komen, u kunt zich ook inschrijven voor de vier dagen tegelijk. Heeft u belangstelling, vraag dan de aparte folder aan over de Berne-geloofsdagen via cursus@wlh.nl, 0413 – 299293 of WLH, Postbus 60, 5463 ZH Heeswijk.

Met de Berne-Geloofsdagen willen wij in gesprek gaan over de relatie tussen geloof en leven.

PRAKTISCHE INFORMATIE

HET PROGRAMMA VOOR LITURGISCHE LEER-WERKDAGEN EN BERNE-GELOOFSDAGEN:

- vanaf 9.30 uur: ontvangst met koffie/thee.
- 10.00 uur: start programma.
- 16.00: afsluiting

Het aantal deelnemers per leer-werkdag is minimaal 15, maximaal 25, tenzij anders vermeld.

EN VERDER IN DE ABDIJ VAN BERNE...

De Abdi van Berne biedt u nog meer: bijbelse leerhuizen, gespreksgroepen, dagelijkse vieringen (getijdengebied en eucharistieviering), retraites enzovoort. Informatie vindt u op www.abdijvanberne.nl

Plaats: Abdi van Berne, Abdijstraat 49, Heeswijk.

De ingang van de cursusruimte vindt u rechts van de abdijkerk.

De kosten: € 20,00 per dag (inclusief materiaal, koffie/thee, soep). *NB voor brood dient u zelf te zorgen!*

Informatie en aanmelding: (bij voorkeur schriftelijk)

e-mail: cursus@wlh.nl of via **aanmeldingskaart** of **tel. 0413-299293** (antwoordapparaat).

Uw aanmelding wordt als definitief beschouwd na betaling via ING 300 74 52 ten name van: Abdi van Berne inz. Liturgisch Apostolaat, Heeswijk; met vermelding van uw naam en de gekozen dag.